

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-4-254 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 09-01/8-7
Karar Tarihi : 8.1.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER : M. Haluk ARI, Esin AYGÜN, Selvi KOCABAY

C. ŞİKAYET EDEN : - Aloğlu Turizm ve Ticaret A.Ş.
Zeki Ayan Mh. Akbelen Cd. No:56 Mersin
- Re'sen

20 **D. KARŞI TARAF** : Peugeot Otomotiv Pazarlama A.Ş.
Kayışdağı Cd. Kar Plaza E Blk. 34752 İçerenköy/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Peugeot Otomotiv Pazarlama A.Ş. (Peugeot)'nin yetkili servis sözleşmesini, 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2005/4 sayılı Tebliğ)'ne aykırı olarak feshetmiş olduğu, Peugeot ve bayileri arasında ortak fiyatlandırmaya gidilerek fiyat tespiti yapıldığı, bayiler arasında ayrımcılık yapıldığı, çok markalılığın engellendiği ve yapılan sözleşmelere ikinci el araç satışıyla ilgili hükümler konulmak suretiyle muafiyet kapsamı dışına çıkıldığı iddiaları ile Peugeot Türkiye Bayi Konseyi tarafından gerçekleştirilen uygulamalarla 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği iddiası.

40 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Şikâyet dilekçesinde, Aloğlu Turizm ve Ticaret A.Ş. (Aloğlu)'nin 2000 yılından bu yana Peugeot'nun Mersin bölgesi yetkili satıcısı ve servisi olarak faaliyet gösterdiği; Peugeot ve Aloğlu arasında 1998/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne göre imzalanan Yetkili Satıcılık ve Servis Sözleşmesi ile başlayan ticari ilişkinin, Sözleşme'nin 2005/4 sayılı Tebliğ'e göre revize edilerek 4.6.2005 tarihinde süresiz olarak uzatılması ile devam ettiği; ancak Peugeot tarafından 19.7.2006 tarihinde gönderilen ihbarname yazısında Peugeot ve Aloğlu arasında mevcut bayilik sözleşmesinin 22.7.2008 tarihi itibarıyla sona erdirileceğinin bildirildiği; bu feshin 2005/4 sayılı Tebliğ hükümlerine aykırı olduğu ifade edilmektedir.

Haksız fesih iddiasının yanı sıra dilekçede;

09-01/8-7

- Anadolu ve İstanbul bayileri arasında ayrımcılık yapıldığı,
- Peugeot ve bayileri arasında sabit kâr marjı uygulamasının olduğu, ortak fiyatlandırmaya gidilerek fiyat tespiti yapıldığı,
- Yapılan sözleşmelerde ikinci el araç satışına ilişkin kuralların düzenlendiği ve Tebliğ kapsamı dışına çıkıldığı,

50 - Çok markalılığın engellendiği

iddia edilmektedir.

Öte yandan, önaraştırma kapsamında raportörlerce yapılan yerinde incelemelerde, Peugeot bayilerince kurulan ve ilgili önaraştırma raporunda 4054 sayılı Kanun'a aykırı olarak, fiyat birlikteliğine yönelik çalışmalarda bulunduğu belirtilen bir Bayi Konseyi'nin varlığı tespit edilmiştir. Dosya bu iddialar açısından da incelenmiştir.

60 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 7.11.2008 tarih ve 7257 sayılı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 24.11.2008 tarih ve 2008-4-254/İİ-08-MHA sayılı İlk İnceleme Raporu, 27.11.2008 tarih ve 08-67 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddelerinin ihlaline ilişkin bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 08-67/1109-M sayılı ile karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 30.12.2008 tarih 2008-4-254/ÖA-08-MHA sayılı Önaraştırma Raporu 31.12.2008 tarih, REK.0.08.00.00-110/360 sayılı Başkanlık Önergesi ile 09-01 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da;

70 - Şikâyet dilekçesinde ileri sürülen Peugeot'nun bayilik sözleşmesini 2005/4 sayılı Tebliğ'e aykırı olarak feshetmiş olduğu, Peugeot ve bayileri arasında ortak fiyatlandırmaya gidilerek fiyat tespiti yapıldığı, bayiler arasında ayrımcılık yapıldığı, çok markalılığın engellendiği ve yapılan sözleşmelere ikinci el araç satışıyla ilgili hükümler konulmak suretiyle muafiyet kapsamı dışına çıkıldığı iddialarının reddedilmesi gerektiği,

80 - Peugeot Türkiye Bayi Konseyi tarafından gerçekleştirilen uygulamalara katıldığına dair yeterli delil bulunamaması nedeniyle Peugeot ile Tekoto Motorlu Taşıtlar İstanbul San. ve Tic. A.Ş. ve Tekoto Motorlu Taşıtlar Ankara San. ve Tic. A.Ş. hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, ancak Peugeot'ya bayilerinin 4054 sayılı Kanun'a uygun davrandığını gözetmek suretiyle Kanun'un etkin uygulanmasını temin etmesine yönelik olarak yazılı görüş gönderilmesinin uygun olacağı,

- Method Research Company unvanlı teşebbüse 4054 sayılı Kanun'un kapsamını açıklayan ve Kanun'u ihlal eder nitelikteki eylemlere yardımcı olmaması gerektiğini hatırlatan bir yazının gönderilmesinin yerinde olacağı

görüşlerine yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

90 I.1. Hakkında Öneraştırma Yapılan Taraf (Peugeot Otomotiv Pazarlama A.Ş.)

Peugeot marka araçların tek bir bayi ağı ile pazarlama, dağıtım ve servis hizmetlerinin yürütülmesi için, 1995 yılında binek araçların Türkiye’de dağıtım ve pazarlamasını gerçekleştiren Peugeot Otomotiv A.Ş. kurulmuştur. 2000 yılında ise Peugeot Otomotiv A.Ş.’nin Bursa Karsan Fabrikası’nda üretilen hafif ticari araçların ülke çapında dağıtım ve pazarlamasını üstlenen Karsan Pazarlama ile birleşmesinin sonucunda Peugeot kurulmuştur. Bu işbirliği 2002 yılında yeniden yapılandırılmış ve Kıraca A.Ş. sahip olduğu % 40 hissesini Peugeot’ya devretmiştir. Peugeot, bayileri ile yeni araç satışı ile satış sonrası yedek parça, bakım ve onarım hizmetleri için Yetkili Satıcılık Sözleşmeleri ve Yetkili Servis Sözleşmeleri akdetmektedir.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Hakkında öneraştırma yapılan Peugeot, bayilik ağı vasıtasıyla Türkiye çapında Peugeot marka otomobillerin dağıtımını gerçekleştiren distribütör firmadır. Peugeot bayileri ise Peugeot marka otomobillerin satışını yapmakta ve satış sonrası yedek parça, bakım ve onarım hizmetleri vermektedir. Bu çerçevede ilgili ürün pazarları “yeni binek otomobillerin dağıtımı, satışı ve pazarlaması” ve “Peugeot marka otomobillerin satış sonrası yedek parça, bakım ve onarım hizmetleri” olarak belirlenmiştir.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde ilgili coğrafi Pazar “Türkiye” olarak tespit edilmiştir.

I.3. Yapılan Tespitler ve Deliller

I.3.1. Peugeot ve Bayileri ile Yapılan Görüşmelere Ait Tutanaklar

120

I.3.1.1. Peugeot Otomotiv Pazarlama A.Ş.

Raportörlerle yaptığı görüşmede Peugeot yetkilisi konuya ilişkin olarak aşağıdaki hususları ifade etmiştir:

- Peugeot’nun, ticari adı Efes programı (Dealer Management System-DMS) olan bayinin satış, muhasebe, yedek parça stok, insan kaynakları, müşteri ilişkileri yönetimi ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik 5 modülden oluşan bir ERP yazılımı bulunmaktadır. Söz konusu program aynı zamanda bayiler ile Peugeot arasındaki teknik detayları düzenlemektedir. Bu program aracılığıyla bayiler birbirlerine ait fiyat ve benzeri bilgilere ulaşamamakta, sadece Peugeot’nun denetiminde teknik bilgileri paylaşabilmektedir. Bayiler söz konusu program

130

09-01/8-7

aracılığıyla iletmeyi kabul ettikleri verileri firmamız ile paylaşmakta, firmamız bayilerin satış yaptığı fiyatları buradan gözlemleyebilmektedir. Bayilere tavsiye fiyat listesi de bu program aracılığıyla gönderilmektedir. Firmamız bayilere fiyatlarla ilgili bir baskı uygulamamaktadır. Efes programı aracılığıyla ayrıca firmamız bayinin bir araç üzerinde gerçekleştirilen tüm işlemlerini takip edebilmektedir. Firmamız bu bilgilere tüketici davalarında kullanmak adına ihtiyaç duymaktadır.

140 - Söz konusu sistemi kullanmak için Peugeot'nun bayilere getirdiği herhangi bir zorunluluk bulunmamakla birlikte, bayiler DMS sistemini kullanım kolaylığı nedeniyle tercih etmektedirler. Öte yandan bayilerin bir kısmı Peugeot bayiliğinden çok markalılığa geçmiştir. Önceden DMS sistemi kurulmuş bayiler DMS sistemini kullanmaktadır.

- Mevcut sistem çok markalı bayiler tarafından kullanıldığında, Peugeot'nun erişimi bayinin gönderdiği bilgilerle sınırlıdır, diğer firmaların bilgilerine erişebilmemiz söz konusu değildir.

- Bayi farklı bir yerden yedek parça aldığı takdirde, bunları Efes programına ekleme olanağına sahiptir. Ayrıca programda iskonto hanesi de bayilerin kendi girişlerini yapabilmeleri için açık durumdadır.

150 - Decoder programı DMS uygulamasının bir parçası olup satın alınan araba miktarına göre bayilerin müşterilere değişik iskonto oranları sunabilmesini sağlar. Bu iskontolara Peugeot da belli oranlarda katılmaktadır. Decoder programı sayesinde iskontosuna katılan araçların şasi numaraları kaydedilmekte, böylelikle bayi tarafından aynı şasi numarasıyla tekrar iskontoya katkı talep edilmesinin önüne geçilmektedir.

160 - Elektronik posta mesajlarında bahsedilen "işçilik ücretlerinin ayarlanması", parça ve işçilik ücretlerinin paket haline getirilmesine ilişkin bir çalışma olup Bayi Konseyi'nden gelen bir talep üzerine düşünülmüş, fakat henüz uygulamaya konulmamıştır. Söz konusu uygulama bir kampanya gibi başlangıç ve bitiş tarihleri içerisinde geçerli olan belirli parça, işçilik gruplarını toplayıp bir arada satışa sunmaya dayalı bir sistemdir. Müşteriye yöneliktir ve bayiye tavsiye niteliği taşımaktadır.

170 - Elektronik posta mesajlarında sözü edilen "Sigorta şirketlerine karşı POPAŞ (Peugeot) nezdinde önlem alınması ve alternatif iskontolar yaratılması" ifadesine ilişkin olarak, Peugeot böyle bir davranışa destek vermeyeceğini bayilere de ifade etmiş ve bu konuda bayilerle çok fazla iletişim kurmamayı tercih etmiştir. Fiyat istikrarı ile ilgili Peugeot'nun herhangi bir katkısı ya da müdahalesi olamayacağı bayilere sözlü olarak bildirilmiştir. Söz konusu fiyat istikrarı Peugeot'nun pazar payını olumsuz olarak etkileyecektir. Ayrıca, uygulanması da zordur. Müşterilerin Peugeot ürünlerini aynı bölge içindeki farklı bayilerde farklı fiyatlarda bulması mümkündür. Peugeot'nun bayilerin aralarında fiyat birlikteliği oluşturmalarına izin vermesi mümkün değildir.

- Bayiler arasındaki iletişimde bahsi geçen "Metot Araştırma" adlı çalışmadan haberdar değiliz. Örneğin bizim çalıştığımız şirketlerden biri olan Bureau Veritas

09-01/8-7

adlı bağımsız şirket, bayiler tarafından fiziki kriterlerin yerine getirip getirilmediğinin denetimini yapmaktadır. Söz konusu şirket teslim öncesi bakım gibi çeşitli konularda testler ya da denetimler yapmakta ya da blok muafiyetinde yer alan koşullara bayinin uyum sağlayıp sağlamadığını denetlemektedir.

180 - Halihazırda aynı showroom içerisinde çok markalı Peugeot bayisi mevcut olmamakla birlikte, bu yönde talepler gelmektedir. Konuyla ilgili bayilere yönelik bir sirküler yayınlanması planlanmaktadır.

- Peugeot-Citroen grubunun teknik bilgileri paylaştığı service-box adlı bir sistemi mevcuttur. Bu sistem yoluyla özel servisler internet ortamında, belli bir ücret karşılığında herhangi bir yetkili Peugeot servisinin erişebildiği teknik bilgiye erişebilmektedir. Teknik servis eğitimine de yetkili bayilerin verdiği ücreti vermek şartıyla özel servisler de katılabilmektedir.

- Peugeot tüm bayilerine belli bir oranda pazarlama desteği vermektedir. Söz konusu pazarlama yardımının tutarı ise bayinin hedef satış rakamlarına bağlı olarak değişmektedir.

190 I.3.1.2. Bayiler

Raportörlerin Peugeot bayileri ile yaptıkları görüşmelerde Aktif İriyil Otomotiv Servis Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti., Berke Nakil Vasıtaları Tic. Ltd. Şti., Efe Otomotiv Pazarlama A.Ş., Bayram Otomotiv Ticaret Servis Hizmetleri ve İnşaat Ticaret Ltd. Şti., İrde Otomotiv San. ve Tic. A.Ş. ve İrde Motorlu Araçlar Servis Tic. A.Ş., Arkas Otomotiv Servis ve Tic. A.Ş., Dörtler Motorlu Araçlar Ticaret Ltd. Şti., ABC Otomobilcilik ve Turizm Tic. A.Ş., Görül Otomotiv Tic. ve San. A.Ş., Ünallar Otomotiv Tic. San. A.Ş., Yıldırımlar Servis San. ve Tic. A.Ş., Mepa Otomotiv ve İnşaat Sanayi Ticaret Ltd. Şti., Gazikent Motorlu Araçlar Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. ve Tekoto Motorlu Taşıtlar Ankara San. ve Tic. A.Ş. yetkilileri konuya ilişkin olarak, Peugeot'nun satış ve serviste çok markalılığı engellemediğini, uygulamada birden çok marka ile çalışan bayiler bulunduğunu; servis hizmetlerinde orijinal yedek parça kullanımı konusunda baskı uygulamadığını, bayilerin farklı kaynaklardan temin ettikleri orijinal ve eşdeğer yedek parçaları servislerinde kullanmakta olduklarını; kendilerine ek satış yeri açılması konusunda kısıtlama getirilmediğini, uygulamada ek satış yerlerinin mevcut olduğunu; fiyatları piyasa şartlarında kendilerinin belirlediğini, bu konuda Peugeot'nun tavsiye fiyat belirleme dışında etkisinin olmadığını; bayiler arasında ayrımcılık yapılmadığını; Method Research Company'nin, Peugeot'nun yapmış olduğu müşteri memnuniyeti çalışmalarının benzerini bayiler için yaptığını; Bayi Konseyi'nin kuruluş amacının bayilerin Peugeot'ya karşı ortak pazarlık gücü oluşturması olduğunu; "Konsey temsil yetki belgesi"nin kâr marjı, bayi reklam paylarının kaldırılması gibi konularda Peugeot ile yapılan görüşmelerde bayilerin diğer bayileri temsil ettiğini gösterdiğini ifade etmişlerdir.

200

210

I.3.2. Belgeler

220 Peugeot'nun bazı bayilerine gönderdiği yazılarda, kendileri ile yapılan sözleşmelere, bayilerin Peugeot markası dışında bir veya daha fazla markanın yeni araçlarını pazarlamaları halinde,

"a) Her takvim yılında, Peugeot markası dışındaki markaların yeni araç alımlarının bir yıl önceki yıl gerçekleştirilen yeni araç alımlarının toplam değerinin %70'ini geçemeyeceğini,

b) Özellikle araçların, hizmetlerin ve müşteriye sunulan başka ürünlerin tanınması, reklâmı ve sunumu ile ilgili olarak, her ne şekilde olursa olsun markaların birbiriyle karıştırılmasına izin vermiyeceğini,

230 *c) Özellikle yetkili satıcının yararlanacağı Peugeot markasına özgü ekipman ve eğitim için geçerli olmak üzere, hiçbir üçüncü şahsın, her ne türde olursa olsun Distribütör tarafından yetkili satıcının kullanımına sunulan yatırımlardan ve Distribütörün sahibi olduğu fikri haklardan ve/veya Know-how'dan her ne şekilde olursa olsun yararlandırılmayacağını"* taahhüt ettiklerine dair hükmün eklendiği bildirilmektedir.

Ayrıca, çok markalılığa geçmekte olan bazı bayilere gönderilen yazılarda 2005/4 sayılı Tebliğ'e de atıfta bulunularak yukarıdaki hususlar hatırlatılmıştır.

240 Öte yandan, Bayi Konseyi'nce Method Research Company'e yaptırılan, bayilerin belirlenen fiyatlardan daha düşük fiyatlar uygulayıp uygulamadıklarına ilişkin "gizli müşteri araştırması" hakkında, bayiler arasında yapılan çok sayıda yazışma tespit edilmiştir.

I.4. Gerekçe ve Hukuki Dayanak

250 Şikâyet dilekçesinde 2000 yılından bu yana yürütülen yetkili satıcılık ve servis hizmetlerinin, Peugeot tarafından 19.7.2006 tarihinde gönderilen ihbarname ile 22.7.2008 tarihi itibarıyla sona erdirileceğinin bildirildiği ve bu feshin 2005/4 sayılı Tebliğ hükümlerine aykırı olduğu, ayrıca bayilik sözleşmesinde çok markalılık gibi konularda Tebliğ'e aykırı hükümler bulunduğu, ikinci el araç satışına ilişkin kurallara da yer verilmesi nedeniyle Tebliğ kapsamı dışına çıkıldığı, Peugeot'nun uygulamalarıyla Anadolu ve İstanbul bayileri arasında ayrımcılık yapıldığı ve Peugeot ve bayileri arasında sabit kar marjı uygulamasının olduğu hususları ileri sürülmüştür.

2005/4 sayılı Tebliğ'in feshe ilişkin 4. maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendi aşağıdaki gibidir:

"c) sağlayıcı ile dağıtıcı veya yetkili servis arasında yapılan anlaşmanın,

1) en az beş yıl süreli olması ve anlaşmada yer alacak olan yenilememe isteğini anlaşmanın sona ermesinden asgari altı ay önce bildirmeyi her iki tarafın da kabul etmesi veya,

260 *2) belirsiz bir süre için yapılması halinde feshi ihbar süresinin her iki taraf için de en az iki yıl olması ancak bu sürenin; sağlayıcının anlaşmaya son vermesi durumunda kanundan veya anlaşmadan dolayı uygun bir tazminat ödemek*

zorunda olduğu veya dağıtım sisteminin önemli bir kısmını ya da tamamını yeniden düzenlemesinin zorunlu olması nedeniyle sağlayıcının anlaşmayı sona erdirmesi hallerinde en az bir yıla indirilmesi,

koşullarıyla uygulanır. Ancak bu durum, taraflardan birinin ana yükümlülüklerinden birini yerine getirmemesi nedeniyle diğer tarafın anlaşmaya son verme hakkını etkilemez.”

270 Buna göre, Tebliğ belirsiz süreli sözleşmelerin feshedilmesi için 2 yıllık bir ihbar süresini öngörmekte, ancak dağıtım ağının önemli bir kısmının veya tamamının yeniden düzenlenmesinin söz konusu olması halinde bu sürenin bir yıla inebileceği hükmünü getirmektedir. Ayrıca 2005/4 sayılı Tebliğ, fesih bildiriminin fesih gerekçelerini detaylı ve objektif bir şekilde içeren bir yazı ile yapılması yükümlülüğünü de getirmiştir.

280 Şikâyet konusu husus da Peugeot tarafından yetkili servislik sözleşmesinin mesnetsiz olarak feshedilmesidir. Başvuru dilekçesinde yer alan bilgilerden, taraflar arasındaki anlaşmanın 4.6.2005 tarihinde revize edildiği ve belirsiz süreli hale getirildiği, fesih ihbarnamesinin ise feshin geçerli olacağı tarih olan 22.7.2008 tarihinden iki yıl önce, 19.7.2006 tarihinde yapıldığı anlaşılmaktadır. Bunun dışında kalan feshin haklı olup olmadığı gibi hususlar ise esasen 4. veya 6. madde altında değerlendirilmesi gereken bir rekabet kısıtlaması olmayıp yetkili ve görevli mahkemelerce halli gereken özel hukuk konularıdır. Esasen, 2005/4 sayılı Tebliğ yetkili satıcı ve servisleri sağlayıcı karşısında korumayı amaçlayan muhtelif hükümler içermektedir. Bu tür hükümler bireysel olarak değerlendirildiklerinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi altında değerlendirilebilecek nitelikte hükümler olmayıp, yetkili satıcıların sağlayıcı karşısındaki bağımsızlıklarının güçlendirilmesi ile daha rekabetçi bir pazar yapısının oluşabileceği düşüncesiyle dercedilmişlerdir. Bu nedenle her ne kadar muafiyetin genel koşulları arasında düzenlenmiş olması dolayısıyla, uyulmaması halinde sözleşmenin bir bütün halinde grup muafiyeti kapsamı dışına çıkması olasılığı söz konusu olsa da, söz konusu hükümlere uyulmaması başlıbaşına bir rekabet ihlali yapıldığı anlamına gelmemektedir. Buna karşılık ilgili hükümlerin muafiyetin bir koşulu olarak sözleşmede yer almış olması nedeniyle, şikâyet konusunda olduğu gibi, aykırı hareket edilmesi özel hukuk uyuşmazlığını ortaya çıkarmaktadır. Sonuç olarak, şikâyetçinin haksız feshe ilişkin iddiasının mahkemelerce hükme bağlanması gerektiği kanaatine varılmıştır.

300 Bir diğer iddia, yapılan sözleşmelerde ikinci el araç satışına ilişkin kuralların düzenlendiği ve Tebliğ kapsamı dışına çıkıldığı yönündedir. Burada belirtilmesi gereken husus, 2005/4 sayılı Tebliğ çerçevesinde bir anlaşmanın grup muafiyeti kapsamı dışına çıkmasının, ancak anlaşmanın Tebliğin 5. maddesinde belirtilen aykırılıkları taşımaması durumunda söz konusu olacağı, ikinci el araçlara ilişkin düzenlemelere yer verilmesinin ise bu kısıtlamalar arasında yer almadığıdır. Tebliğ'in ikinci el araç satışlarına uygulanmaması, bu yönde getirilen hükümlerin Tebliğ kapsamında değerlendirilmeyeceği anlamına gelmektedir. Kaldı ki anlaşmanın sadece yeni araç satışını düzenlemesi gibi bir zorunluluk bulunmamaktadır. Sağlayıcı ile bayi arasında yapılan anlaşmada 2005/4 sayılı Tebliğ kapsamına girmeyen, örneğin ikinci el araç satışı, aksesuar satışı gibi

konuların düzenlenmiş olması durumunda yapılacak olan, söz konusu hükümlerin ilgili oldukları düzenlemeler bağlamında değerlendirilmesidir. Bu nedenle şikâyetçinin bu iddiası da mevzuata aykırılık taşımamaktadır.

310 Dilekçede ayrıca çok markalılığın engellendiği iddiası yer almaktadır. Bununla birlikte bu iddiaya ilişkin somut bir delil sunulmadığı gibi, dilekçenin ekinde yer alan belgelerin incelenmesinden bazı bayilerin birden fazla markayı temsil ettikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca önaraştırma döneminde yapılan incelemelerde çok markalılığın önlenmesine yönelik olarak Peugeot tarafından herhangi bir baskı yapılmadığı yetkili satıcılar tarafından ifade edilmiştir. Nitekim Peugeot'dan alınan bazı belgeler de bunu doğrulamaktadır. Ayrıca, bazı bayilerin, tam olarak Tebliğ'in öngördüğü şekilde, aynı showroom içerisinde çok markalılığı sağlamaya yönelik girişimlerde bulunduğu belirlenmiştir.

320 Öte yandan, Peugeot'nun bayileri ile akdettiği yetkili satış, yetkili servis ve yetkili yedek parça satış sözleşmeleri incelendiğinde şikâyetçinin iddia ettiği şekilde 2005/4 sayılı Tebliğ'e aykırı olan herhangi bir düzenlemeye rastlanılmamıştır.

330 Şikâyet dilekçesine ek olarak konulan elektronik posta mesajlarının incelenmesinden, bayilerin, oluşturdukları Bayi Konseyi aracılığıyla fiyatların ve kar marjlarının belirlenmesi ile banko satış-tedarikçi-sigorta şirketlerine uygulanacak iskonto oranlarının tespiti konularında ortak hareket ettiği şüphesi hasıl olmuştur. Önaraştırma sürecinde edinilen bilgi ve belgelerden Peugeot'nun garanti uygulamaları, kampanyalar, bayilik kriterleri gibi konularda Konsey taleplerine karşılık verdiği, bununla birlikte, fiyatlama, kâr marjları, indirim oranları konularında müdahalede bulunmadığı ve bu birlikteliğe dahil olmadığı anlaşılmıştır. Nitekim Peugeot'da yapılan yerinde incelemede söz konusu uygulamalara Peugeot'nun katılımına yönelik herhangi bir belge bulunmadığı gibi Peugeot yetkilileri, yapılan görüşmelerde Peugeot'nun böyle bir müdahalesinin olamayacağını ve bu birlikteliği tasvip etmediğini vurgulamıştır. Bayilerle yapılan görüşmelerde de Peugeot'nun fiyat üzerinde bir müdahalesinin bulunmadığı, hatta bu uygulamaları desteklemediği açıklanmıştır.

340 Bununla birlikte Peugeot ile ekonomik bütünlük içinde bulunan bayilerin (Tekoto'lar) Konsey yapılanması içerisindeki rollerinin ve Peugeot'nun bu yolla fiyat birlikteliğine katılıp katılmadığının da tespit edilmesi gerekmektedir. Peugeot'da ve Tekoto Ankara'da yapılan yerinde incelemelerde fiyat birlikteliği uygulamasına Tekoto'nun katıldığına yönelik bir bulguya rastlanılmamıştır. Nitekim Konsey üyeleri arasındaki yazışmalara Tekoto'nun dahil edilmemesi bu kanıyı doğrulamaktadır.

Diğer taraftan, Bayi Konseyi'nce, Peugeot tarafından yaptırılan müşteri memnuniyeti araştırmasına alternatif olması ve müşteri memnuniyetini ölçmek amacının yanında fiyat birlikteliğinin devamını sağlamak adına, anlaşmaya uymayan bayilerin tespit edilmesi için "Method Research Company" unvanlı bir teşebbüs ile anlaşma yapılmıştır. Dosya mevcudu bilgilere göre, bu anlaşma çerçevesinde adı geçen teşebbüs, "gizli müşteri araştırması" adıyla bir çalışma yürütmektedir. Bu çalışmada, müşteri gibi davranan araştırma şirketi çalışanları tarafından bayilerin belirlenen fiyatlardan daha düşük fiyatlar uygulayıp

09-01/8-7

350 uygulamadıkları ses kayıtları alınmak suretiyle tespit edilmektedir. Anılan yazışmalardan bazı örnekler aşağıdaki şekildedir:

“Ayrıca Methot Araştırma kayıtları çarşamba günü ulaştıracağını söyledi. İsterseniz aranızda konuşarak ne gün sizler için uygunsa İstanbul’da buluşup dinleyip karar verelim. ...”;

“Bugün Method kanalıyla gelen Ankara ve İstanbul ili sonuçları mevcut arkadaşlarımızla dinlenmiş, gelen 5 bayi arkadaşımızla ilgili kayıtlarda cezayı gerektirecek bir sonuç çıkmamıştır.”;

360 *“Gazikent ile yapılan ve kayda alınan telefon görüşmesinde Gazikent’te çalışan Özlem adındaki satıcının 37.100 ytl’lik araca 36500 ytl fiyat verdiği tespit edilmiştir. Gereğinin yapılmasını arz ederim...”*

“Bugün ... şükrü-levent-bülent üçlüsü gelen kayıtları dinledik. Doğal olarak önce (firmaların) sadece kendileri(ne) gönderi yaparak bilgilenmelerini ve bizlerde olabilecek hataları ortadan kaldırmak için görüşlerini istiyoruz.

Bu arada sizin firmada da hata olduğunu düşündüğümüz kaydı size iletiyoruz. Sizin de bir dinlemenizi istedik. ...”.

İlgili önaraştırma raporuna göre, söz konusu tespitler fiyat birlikteliğinin korunmasına yönelik olarak yapılan denetime ilişkindir. Mevzuatın uygulamada bulunduğu, Avrupa Birliği’nde AB Komisyonu tarafından alınan 10.12.2003 tarih ve OJ 2005 L 110 sayılı “organik peroksit” kararında, üretici veya dağıtıcı olmaması dolayısıyla kartele doğrudan taraf olmamakla birlikte kartel çalışmalarında sekreteryaya ve lojistik hizmetleri vermek, toplantıları düzenlemek gibi davranışlarla kartele yardımcı olduğu gerekçesiyle danışmanlık şirketine de 1.000 Euro tutarında sembolik bir ceza uygulanmış ve bu karar 8.7.2008 tarih ve T- 99/04 sayılı İlk Derece Mahkemesi Kararı ile onaylanmıştır. Bu bağlamda araştırma şirketinin de Konsey’le yapmış olduğu anlaşma çerçevesinde fiyat birlikteliğini sağlamaya yardımcı eylemler içerisinde bulunduğu anlaşılmaktadır. Ancak söz konusu şirketin Komisyon kararına konu olan danışmanlık şirketi örneğinde olduğu gibi kartele “kasıtlı ve aktif bir şekilde” katılımından söz edilemeyeceği için bu aşamada söz konusu teşebbüs hakkında 370 380 soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonucuna varılmakla birlikte, teşebbüse 4054 sayılı Kanun’un kapsamını açıklayan ve Kanun’u ihlal eder nitelikteki eylemlere yardımcı olmaması gerektiğini hatırlatan bir yazının gönderilmesinin yerinde olacağı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre;

390 - Peugeot Otomotiv Pazarlama A.Ş.’nin bayilik sözleşmesini 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği’ne aykırı olarak feshetmiş olduğu, Peugeot ve bayileri arasında ortak fiyatlandırmaya gidilerek fiyat tespiti yapıldığı, bayiler arasında ayrımcılık yapıldığı, çok markalılığın engellendiği ve yapılan sözleşmelere ikinci el araç satışıyla ilgili hükümler konulmak suretiyle muafiyet kapsamı dışına çıkıldığı

09-01/8-7

iddialarına ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine,

400 - Peugeot Türkiye Bayi Konseyi tarafından gerçekleştirilen uygulamalarına katılımına dair yeterli delil bulunamaması nedeniyle Peugeot Otomotiv Pazarlama A.Ş. ile Tekoto Motorlu Taşıtlar İstanbul San. ve Tic. A.Ş. ve Tekoto Motorlu Taşıtlar Ankara San. ve Tic. A.Ş. hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına, ancak Peugeot'ya bayilerinin 4054 sayılı Kanun'a uygun davrandığını gözetmek suretiyle Kanun'un etkin uygulanmasını temin etmesine yönelik olarak yazılı görüş gönderilmesine,

- Method Research Company unvanlı teşebbüse 4054 sayılı Kanun'un kapsamını açıklayan ve Kanun'u ihlal eder nitelikteki eylemlere yardımcı olmaması gerektiğini hatırlatan bir yazının gönderilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.